ČARNOGURSKÝ | ULC

PRO BONO

5/2013

1. NOVELA ZÁKONA O VEREJNOM OBSTARÁVANÍ

Posledná novela zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní zaviedla nové vymedzenie finančných limitov, povinnosť doručovania podkladov v elektronickej podobe, definovala nové pojmy a inštitúty, ako napr. elektronické trhovisko a upravila napríklad aj kritériá hodnotenia zákaziek. O niektorých z prijatých zmien sa dočítate v nasledujúcom článku. Z dôvodu celkového prehľadu pre Vás pripravujeme aj špeciálne vydanie bulletinu Čarnogurský ULC PRO BONO.

2. NOVELA ZÁKONA O POĽOVNÍCTVE

Po vrátení pripravovaného zákona prezidentom Národná rada SR schválila novelu zákona č. 274/2009 Z. z. o poľovníctve. Novela sa týka predovšetkým postupov pri uznávaní a zmenách poľovných revírov, postupov a činnosti zhromaždenia vlastníkov poľovných revírov, nakladania s divinou alebo živou zverou, ako i ďalších oblastí spadajúcich do úpravy zákona o poľovníctve.

3. NOVÝ ZÁKON O OCHRANE OSOBNÝCH ÚDAJOV

Účelom nového zákona o ochrane údajov je sprehľadnenie a precizovanie právnej úpravy. Dotkne sa napríklad sprostredkovania spracúvania osobných údajov, bezpečnosti údajov alebo povinností zodpovednej osoby, ktorá vykonáva dohľad nad ochranou osobných údajov.

4. UZNÁVANIE ODBORNÝCH KVALIFIKÁCIÍ

Prijatím novely zákona č. 293/2007 Z. z. by sa mal dosiahnuť cieľ zabezpečiť uplatňovania rovnakých podmienok, ktoré sú ustanovené pre dosiahnutie určitého stupňa vzdelania v Slovenskej republike, aj na iných štátnych príslušníkov, a to za účelom zabezpečenia jednotného prístupu k regulovanému povolaniu.

5. NOVELA ZÁKONA O HLÁSENÍ POBYTU OBČANOV

Kontroverzná povinnosť hlásiť vycestovanie do zahraničia na dobu dlhšiu ako 90 dní, vytvorenie registra fyzických osôb, alebo zriadenie centrálnej ohlasovne ako elektronickej služby predstavujú len niektoré zo zmien, ktoré zavádza novela zákona o hlásení pobytu občanov a registri obyvateľov Slovenskej republiky.

6. PRIPRAVUJE SA V NR SR – ZRUŠENIE VÝMENNÝCH LÍSTKOV OD LEKÁRA

Návrhom novely zákona č. zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti by mali byť opätovne zrušené výmenné lístky od všeobecného lekára. Dovoľte, aby sme Vás oboznámili so súčasnou právnou úpravou, ako aj so zmenami, ktoré by mali nastať podľa návrhu novely.

Novela zákona o verejnom obstarávaní

V bulletine Čarnogurský ULC PRO BONO 01/2013 sme Vás informovali o pripravovanej novele zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o verejnom obstarávaní“). Národná rada SR dňa 19. marca 20213 novelu zákona o verejnom obstarávaní (ďalej len „novela“) schválila. Ako vyplýva z dôvodovej správy, hlavným cieľom prijatých zmien je dosiahnuť efektívnosť vynakladania verejných zdrojov, spojenú s posilnením súťažného princípu a s dôrazom na záujem štátu. Novela by mala zabezpečiť flexibilitu, aktívnu otvorenosť procesov verejného obstarávania a chrániť kvalitných a poctivých dodávateľov.

Pre podlimitné zákazky na uskutočnenie stavebných prác s predpokladanou hodnotou zákazky rovnou či nižšou ako 200.000 Eur, na dodanie tovaru alebo na poskytnutie služby, novela zaviedla možnosť požiadať o výnimku zo zákona o verejnom obstarávaní. O výnimku bude možné požiadať za podmienky, že postup podľa zákona o verejnom obstarávaní by znemožnil alebo významne sťažil plnenie úloh verejného obstarávateľa podľa osobitných predpisov, alebo viedol pri plnení týchto úloh k nehospodárnemu alebo neefektívnemu vynakladaniu prostriedkov verejného obstarávateľa.

Finančné limity

Za podstatnú zmenu je možné považovať zmenu finančných limitov. Finančné limity nadlimitnej zákazky bude z dôvodu flexibility v reakciách na zmeny na európskej úrovni upravovať vykonávací právny predpis. Zrušenie delenia podlimitných zákaziek súvisí so snahou jednak zjednotiť postup ich obstarávania pokiaľ ide o bežné tovary, práce a služby, ako aj zjednotiť postup pre obstarávanie iných tovarov, prác a služieb, a to na úroveň súčasnej úpravy podprahových zákaziek. Zjednotením postupu sa má zabezpečiť jednoduchšia aplikácia zákona, a to tak na strane adresátov práva, ako aj na strane kontrolných orgánov.

Podľa novej úpravy je nadlimitnou zákazkou zákazka zadávaná verejným obstarávateľom a obstarávateľom, ktorej predpokladaná hodnota je rovná alebo vyššia ako finančný limit, ustanovený všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorý vydá Úrad verejného obstarávania (ďalej len „úrad“).

Podlimitnou zákazkou je zákazka zadávaná verejným obstarávateľom, ktorej predpokladaná hodnota je v priebehu kalendárneho roka alebo počas platnosti zmluvy uzatvorenej na obdobie dlhšie ako jeden rok, nižšia ako finančný limit nadlimitnej zákazky a súčasne, ak ide o zákazku (1) na dodanie tovaru bežne dostupného na trhu, okrem potravín, uskutočnenie stavebných prác alebo poskytnutie služby bežne dostupných na trhu a jej predpokladaná hodnota je rovnaká alebo vyššia ako 1.000 Eur, (2) ktorá nie je zákazkou podľa bodu 1 a jej predpokladaná hodnota je (a) rovnaká alebo vyššia ako 20.000 Eur, ak ide o zákazku na dodanie tovaru, okrem potravín, alebo o zákazku na poskytnutie služby alebo (b) rovnaká alebo vyššia ako 30.000 Eur, ak ide o zákazku na uskutočnenie stavebných prác a (3) podlimitnou zákazkou je aj zákazka na dodanie tovaru, ktorým sú potraviny, ak predpokladaná hodnota zákazky je rovnaká alebo vyššia 40.000 Eur.

Vyjadrenie hodnoty zákazky

V praxi nie je vždy možné presne vyčísliť predpokladanú hodnotu zákazky. Na základe uvedeného dôvodu novela zaviedla § 5 ods. 13 a ods. 14, v ktorých umožňuje vyjadriť hodnotu zákazky odkazom na limit podľa ust. § 4 zákona o verejnom obstarávaní, ktorý daná zákazka prekračuje. Uvedená možnosť neplatí, pokiaľ verejný obstarávateľ a obstarávateľ vo väzbe na predpokladanú hodnotu zákazky určuje podmienky účasti vo verejnom obstarávaní. Verejný obstarávateľ a obstarávateľ majú povinnosť uchovávať v dokumentácii k verejnému obstarávaniu informácie a podklady, na základe ktorých určili predpokladanú hodnotu zákazky.

Evidencia referencií

Do ustanovenia § 9a bola zavedená jednotná úprava pre evidenciu referencií ustanovujúca ich obsah a formu, ako aj zverejňovanie v zozname podnikateľov. Evidencia referencií predstavuje informačný systém verejnej správy, ktorého správcom je úrad a v ktorom sa vedú referencie od verejných obstarávateľov a obstarávateľov podľa zákona o verejnom obstarávaní. Referenciu novela definuje ako elektronický dokument, ktorý obsahuje potvrdenie o dodaní tovaru, uskutočnení stavebných prác alebo poskytnutí služby na základe zmluvy alebo rámcovej dohody. Ustanovenie § 9a ďalej upravuje presné údaje, ktoré referencia musí obsahovať, kedy je povinnosť referenciu vydať a aké sú hodnotiace kritériá.

Ako sme Vás už v bulletine Čarnogurský ULC PRO BONO 01/2013 informovali, v platnom zákone absentovala definícia pojmu bežná dostupnosť, novela preto vymedzenie tohto pojmu zaviedla do ust. § 9b. Definícia obsahuje všeobecnú časť, ktorá vychádza z bežného všeobecného chápania toho, čo sa bežným statkom rozumie. Cieľom definície je vyjadriť bežnú dostupnosť ako stav, kedy ide o také tovary, stavebné práce alebo služby, ktoré sa dodávajú na trhu v rovnakej podobe, resp. rovnakým spôsobom komukoľvek a nie sú špecificky upravené pre potreby verejného obstarávateľa v danom prípade. Ako príklad je možné uviesť software, ktorým je operačný systém Windows. Odseky 2 a 3 obsahujú demonštratívny výpočet príkladov, kedy ide o bežne dostupné tovary, služby alebo práce.

Na účely posilnenia elektronickej komunikácie a zjednodušenia priebehu rezíznych postupov a predkladania dokumentácie úradu bola ust. § 18a stanovená povinnosť uchádzača alebo záujemcu predkladať dokumenty aj v elektronickej podobe. Pôjde o dokumenty, ktoré sú podpísané alebo obsahujú odtlačok pečiatky, budú sa predkladať v elektronickej podobe s uvedením mena a priezviska osôb, ktoré dokumenty podpísali a dátumu podpisu, avšak bez uvedenia podpisu uvedených osôb a bez odtlačku pečiatky.

Zákaz účasti na verejnom obstarávaní

Doplnenie podmienok osobného postavenia a účasti súvisí so zavedením sankcie zákazu účasti na verejnom obstarávaní. V snahe obmedziť obchádzanie uvedeného zákazu rôznymi personálnymi a majetkovými zmenami, najmä u právnických osôb, bol zákaz rozšírený aj na osoby, ktoré (1) nemajú splnenú povinnosť vyplatenia odmeny alebo odplaty zo zmluvy s osobou, ktorá je alebo bola subdodávateľom vo vzťahu k zákazke zadanej podľa tohto zákona, ktorá sa vymáha výkonom rozhodnutia, alebo (2) nemajú splnenú povinnosť vyplatenia mzdy, platu alebo inej odmeny za prácu, náhrady mzdy alebo odstupného, na ktorých vyplatenie má zamestnanec nárok, ktoré sa vymáhajú výkonom rozhodnutia.

Uvedené zmeny sú len úzkym výpočtom toho, čo novela zákona o verejnom obstarávaní skutočne priniesla. Z toho dôvodu si viac môžete prečítať už čoskoro v bulletine Čarnogurský ULC PRO Bono Špeciál – Veľká novela zákona o verejnom obstarávaní, ktorý pre Vás v týchto dňoch pripravujeme.

Novela, s výnimkou niektorých ustanovení, nadobudne účinnosť 1. júla 2013.

Novela zákona o poľovníctve

Národná rada SR dňa 30.4.2013 schválila po vrátení návrhu zákona prezidentom novelu zákona č. 274/2009 Z. z. o poľovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o poľovníctve“). Cieľom novely je zjednodušiť niektoré postupy pri uznávaní a zmene hraníc poľovných revírov, ako i postupy pri priebehu zhromaždení vlastníkov poľovných pozemkov, ktorým patrí právo rozhodovať o podaní žiadosti o uznanie a zmenu hraníc poľovných revírov.

Orgány štátnej správy nemali podľa platného zákona o poľovníctve možnosť prehlásiť pozemok za poľovný, pokiaľ tento prestal spĺňať podmienky na

zaradenie do nepoľovných plôch. Novela predmetný nedostatok odstraňuje v ust. § 4 ods. 8 zákona o poľovníctve, upravuje ďalej podmienky a postup prehlásenia pozemku za poľovný.

Zhromaždenie vlastníkov poľovných pozemkov

Predpokladá sa, že zavedenie novej úpravy zhromaždenia vlastníkov poľovných pozemkov prinesie zjednodušenie celkového postupu. Zmeny vyplývajú z požiadaviek vlastníkov a doterajších skúseností orgánov štátnej správy v poľovníctve. Pôvodné ustanovenie § 5 zaviedlo nový režim postupovania pri rozhodovaní vlastníkov poľovných pozemkov pri návrhoch na uznanie poľovných revírov, zmenu hraníc revírov či pri postúpení práva výkonu poľovníctva. Podľa novej úpravy bude napríklad zhromaždenie rozhodovať nie dvojtretinovou väčšinou počítanou podľa výmery poľovných pozemkov, ale už len nadpolovičnou väčšinou. Prítomní vlastníci poľovných pozemkov sa budú zapisovať do listiny prítomných. Zvolávateľ zhromaždenia zabezpečí a overí zápis do listiny prítomných. Priebeh zhromaždenia sa bude osvedčovať formou notárskej zápisnice, ktorej prílohou bude aj listina prítomných.

Zmenu hranice poľovného revíru, ktorého užívanie je postúpené zmluvou, možno vykonávať (1) po zániku zmluvy v dotknutých poľovných revíroch, (2) v čase platnosti zmlúv v dotknutých poľovných revíroch, ak so zmenou súhlasia užívatelia týchto poľovných revírov a vlastníci dotknutých poľovných pozemkov v dotknutých poľovných revíroch, pričom podľa novej úpravy dotknutými poľovnými pozemkami sú tie, ktoré majú byť začlenené do iného poľovného revíru a (3) v čase platnosti zmlúv v jednom poľovnom revíri, ak so zmenou súhlasí užívateľ tohto poľovného revíru a vlastníci všetkých dotknutých poľovných pozemkov v dotknutých poľovných revíroch.

V rámci konania o zmene hraníc poľovného revíru novela umožnila podať žiadosť o zmenu hraníc nielen vlastníkovi poľovného revíru, ale aj vlastníkom spoločného poľovného revíru, ktorí doposiaľ takým oprávnením nedisponovali.

Užívanie poľovného revíru

Užívanie poľovného revíru upravuje ust. § 13 zákona o poľovníctve. Novela doplnila zákon o nové ust. § 13a a 13b, ktorými zavádza osobitný postup užívania poľovných revírov s viac ako 2/3 poľovných pozemkov vo vlastníctve štátu a pri osobitnom užívaní poľovných revírov. Právnická osoba so správou dvojtretinovej výmery poľovných pozemkov pri postupovaní užívania poľovného revíru inej osobe formou zmluvy v zmysle ust. § 13a nemusí zvolávať zhromaždenie vlastníkov poľovných pozemkov. Namiesto postupov zhromaždenia vlastníkov poľovných revírov uvedená osoba vyberie užívateľa poľovného revíru na základe verejnej obchodnej súťaže.

Podľa nového ust. § 13b zákona o poľovníctve môže Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky z dôvodu zachovania kvality genofondu niektorých druhov zveri rozhodnúť o osobitnom užívaní poľovného revíru na 15 rokov. Užívateľom vyhradeného revíru bude môcť byť Slovenský pozemkový fond, právnická osoba, ktorej jej zakladateľ alebo zriaďovateľ zveril do správy lesný majetok alebo právnická osoba registrovaná na území Slovenskej republiky, ktorá má vo svojej náplni vedeckú alebo pedagogickú činnosť v odbore poľovníctva. Vlastníkovi poľovného revíru začleneného do vyhradeného revíru bude patriť náhrada podľa sadzobníka v zmysle prílohy č. 2 zákona o poľovníctve.

Poľovný lístok

Od 1. januára 2014 budú účinné zmeny, ktoré novela zavádza do ust. § 51 upravujúceho poľovný lístok. Poľovný lístok je verejná listina osvedčujúca oprávnenie jeho držiteľa loviť zver, ak spĺňa ďalšie podmienky na lov zveri ustanovené zákonom.

Poľovné lístky sa budú podľa novej úpravy vydávať (1) na týždeň, mesiac, jeden, päť alebo desať rokov pre občana Slovenskej republiky a cudzinca, osobám nad 62 rokov na dobu neurčitú a (2) na obdobie riadneho štúdia pre poslucháča strednej odbornej školy alebo vysokej školy, na ktorej je poľovníctvo povinným alebo voliteľným vyučovacím predmetom.

Žiadosť o vydanie alebo predĺženie platnosti poľovného lístka podáva žiadateľ na predpísanom tlačive. Žiadosť o predĺženie platnosti doloženú predpísanými náležitosťami podáva žiadateľ najneskôr 30 dní pred uplynutím doby jeho platnosti. O ukončení platnosti poľovného lístka bude jeho držiteľa upozorňovať komora v lehote najmenej 60 dní pred ukončením jeho platnosti.

Prechod s vybitou zbraňou

Prechod s vybitou poľovnou zbraňou cez cudzí poľovný revír, mimo verejnej komunikácie a bez povolenia na lov je podľa ust. § 62 ods. 9 zákona o poľovníctve možný iba so súhlasom a za podmienok, ktoré určí užívateľ daného poľovného revíru. Podľa novely sa na prechod s vybitou zbraňou nebude vyžadovať súhlas užívateľa poľovného revíru. Prechod bude realizovateľný za jedinej podmienky, a to, že zbraň bude uložená v púzdre.

Podľa ust. § 63 ods. 3 zákona o poľovníctve patrí usmrtená zver, ktorá bola nájdená na nepoľovných plochách, alebo zranená zver, ktorá prebehla alebo preletela na nepoľovné plochy, užívateľovi najbližšieho poľovného revíru. Ak ide o zver, ktorá je zároveň celoročne chráneným živočíchom, užívateľ najbližšieho poľovného revíru zabezpečí oznámenie nálezu zveri príslušnému orgánu ochrany prírody. V zmysle novely príslušný orgán určí spôsob ďalšieho nakladania s ňou podľa osobitného predpisu.

Zakázané spôsoby lovu

Medzi zakázané spôsoby lovu a iné zákazy pribudlo nové ustanovenie v zmysle § 65 ods. 2, a to písm. n). Zakázaným spôsobom lovu zveri bude aj strieľanie na zver samonabíjacou zbraňou alebo samočinnou zbraňou, ktorej zásobník obsahuje viac ako dva náboje.

Účinnosť novely zákona

Okrem uvedených zmien priniesla novela aj mnohé ďalšie. Účinnosť nadobudne dňa 1. júla 2013, s výnimkou niektorých zmien dotýkajúcich sa poľovného lístka, disciplinárneho previnenia a splnomocňovacích ustanovení, ktoré budú účinné od 1. januára 2014.

Nový zákon o ochrane osobných údajov

Dňa 30. 4. 2013 bol v Národnej rade SR schválený zákon č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov (ďalej len „zákon“ alebo „nový zákon“), ktorý nadobudne účinnosť dňa 1. júla 2013. Nový zákon bol prijatý z dôvodu potreby dôslednej transpozície Smernice Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES o ochrane jednotlivcov pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe týchto údajov a tiež na základe záverov a odporúčaní schengenského hodnotenia a úloh vyplývajúcich zo Schengenského akčného plánu Slovenskej republiky. Prijatý zákon o ochrane osobných údajov zruší v súčasnosti platný zákon č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov.

Poverenie sprostredkovateľa

Právnu úpravu postavenia, práv a povinností sprostredkovateľa zakotvuje ustanovenie § 8 nového zákona. Prevádzkovateľ bude po novom môcť poveriť spracúvaním osobných údajov sprostredkovateľa aj bez súhlasu fyzickej osoby, ktorej sa osobné údaje týkajú (ďalej len „dotknutá osoba“), avšak bude musieť dbať na odbornú, technickú, organizačnú a personálnu spôsobilosť sprostredkovateľa a jeho schopnosť zaručiť bezpečnosť spracúvaných osobných údajov. Sprostredkovateľ nebude môcť byť poverený spracúvaním osobných údajov, ak by poverením mohli byť ohrozené práva a právom chránené záujmy dotknutých osôb.

Podľa novej právnej úpravy už nebude stačiť na spracúvanie osobných údajov sprostredkovateľom písomné poverenie sprostredkovateľa, sprostredkovateľ bude musieť uzavrieť s prevádzkovateľom písomnú zmluvu. Písomná zmluva bude musieť obsahovať zákonom stanovené náležitosti, ako sú napríklad deň, od ktorého je sprostredkovateľ oprávnený začať so spracúvaním osobných údajov, účel a podmienky spracúvania

osobných údajov, zoznam alebo rozsah osobných údajov a podobne.

Subdodávateľ

Sprostredkovateľ bude môcť spracúvať osobné údaje nielen osobne, ale aj prostredníctvom inej osoby, t.j. subdodávateľa. Spracúvanie osobných údajov prostredníctvom subdodávateľa si bude musieť sprostredkovateľ písomne dohodnúť v zmluve s prevádzkovateľom. Za spracúvanie osobných údajov subdodávateľa bude zodpovedný sprostredkovateľ.

Bezpečnostný projekt

Prevádzkovateľovi pribudla povinnosť vypracovať bezpečnostný projekt v prípade, ak spracúva osobitné kategórie osobných údajov v informačnom systéme prepojenom s verejne prístupnou počítačovou sieťou, alebo spracúva osobné údaje v informačnom systéme slúžiacom na zabezpečenie verejného záujmu. V iných prípadoch bude prevádzkovateľ povinný vypracovať bezpečnostnú smernicu. Náležitosti bezpečnostného projektu a bezpečnostnej smernice ustanoví vyhláška Úradu na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky (ďalej len „úrad“).

Poučenie oprávnenej osoby

Nový zákon precíznejšie upravuje poučenie oprávnenej osoby prevádzkovateľom. Povinnosť písomne poučiť oprávnenú osobu o právach a povinnostiach ustanovených zákonom a o zodpovednosti za ich porušenie pred uskutočnením prvej operácie s osobnými údajmi zostáva zachovaná aj po novele. Na rozdiel od súčasnej právnej úpravy však bude písomný záznam o poučení povinne obsahovať zákonom ustanovené náležitosti, ako napríklad rozsah oprávnení, popis povolených činností a podobne. Prevádzkovateľovi tiež pribudne povinnosť opätovne poučiť oprávnenú osobu, ak napríklad došlo k podstatnej zmene jej pracovného, služobného alebo funkčného zaradenia, a tým sa významne zmenil obsah náplne jej pracovných činností.

Zodpovedná osoba

Zmeny nastanú aj pri určení zodpovednej osoby. Podľa súčasnej právnej úpravy, ak prevádzkovateľ zamestnáva viac ako 5 osôb, výkonom dohľadu musí písomne poveriť zodpovednú osobu alebo viaceré zodpovedné osoby, ktoré dozerajú na dodržiavanie zákonných ustanovení pri spracúvaní osobných údajov. Po novom bude mať prevádzkovateľ takúto povinnosť len, ak bude spracúvať osobné údaje prostredníctvom 20 a viac oprávnených osôb. Prevádzkovatelia, ktorým uvedená povinnosť nevznikne, budú povinní prihlásiť na registráciu informačné systémy, ktoré podľa zákona podliehajú registrácii.

Konanie o ochrane osobných údajov

Zákon zavádza nový druh konania, a to konanie o ochrane osobných údajov (ďalej len „konanie“). Jeho účelom bude zistiť, či postupom prevádzkovateľa alebo sprostredkovateľa došlo k porušeniu práv fyzických osôb pri spracúvaní ich osobných údajov a v prípade zistenia nedostatkov, uložiť opatrenia na nápravu, prípadne sankciu za porušenie zákona. Konanie sa začne na návrh dotknutej osoby alebo osoby, ktorá tvrdí, že je priamo dotknutá na svojich právach alebo bez návrhu. Úrad rozhodne o návrhu v lehote do 60 dní odo dňa začatia konania, v odôvodnených prípadoch bude možné lehotu primerane predĺžiť najviac o 6 mesiacov.

Proti rozhodnutiu bude možné podať do 30 dní rozklad predsedovi úradu. Prevádzkovateľ alebo sprostredkovateľ bude povinný informovať úrad o splnení uložených opatrení v úradom určenej lehote. Ak si prevádzkovateľ alebo sprostredkovateľ nesplní uvedenú informačnú povinnosť alebo nevykoná opatrenia uložené v rozhodnutí, úrad mu uloží pokutu až do 30.000 Eur.

Prechodné ustanovenia

Prevádzkovateľ resp. sprostredkovateľ je povinný do 6 mesiacov odo dňa účinnosti zákona (1) uviesť do súladu s novým zákonom všetky informačné systémy, v ktorých spracúva osobné údaje, (2) vykonať poučenie oprávnených osôb v súlade s novým zákonom, a (3) nanovo prihlásiť svoj informačný systém na registráciu alebo osobitnú registráciu, ak to zákon ustanovuje. Prevádzkovateľ a sprostredkovateľ budú povinní zosúladiť prijaté bezpečnostné opatrenia s novým zákonom do 9 mesiacov odo dňa účinnosti zákona. Do 1 roka odo dňa účinnosti zákona je prevádzkovateľ povinný zmluvný vzťah so sprostredkovateľom dať do súladu s novým zákonom, v rovnakej lehote bude prevádzkovateľ a sprostredkovateľ povin-

ný písomne poveriť zodpovednú osobu a jej poverenie oznámiť úradu v súlade s novým zákonom. Súhlas so spracúvaním osobných údajov udelený podľa súčasného zákona sa bude považovať za súhlas udelený podľa nového zákona.

Uznávanie odborných kvalifikácií

Podmienky uznávania dokladov o odbornej kvalifikácii vydaných školami alebo inými oprávnenými orgánmi podľa predpisov členských štátov Európskej únie alebo štátov, ktoré sú zmluvnými stranami Dohody o Európskom hospodárskom priestore, a Švajčiarskej konfederácie na účely výkonu regulovaných povolaní a regulovaných odborných činností a na účely voľného poskytovania služieb v Slovenskej republike upravuje zákon č. 293/2007 Z. z. o uznávaní odborných kvalifikácií v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o uznávaní odborných kvalifikácií“). Uvedená právna úprava ustanovuje aj podmienky uznávania dokladov o odbornej kvalifikácii vydaných oprávnenými orgánmi podľa právnych predpisov štátov, ktoré nie sú členskými štátmi.

Zákon o uznávaní odborných kvalifikácií bol novelizovaný zákonom č. 81/2013 Z. z. (ďalej len „novela“), ktorý nadobudol účinnosť 1. mája 2013, s výnimkou článku 1, ktorý nadobudol účinnosť dňa 1. júna 2013.

K zmene ustanovenia § 2 zákona o uznávaní odborných kvalifikácií došlo v nadväznosti na zmenu právnych predpisov a z dôvodu potreby odstránenia aplikačných problémov. Najmä boli spresnené školy a vzdelávacie inštitúcie, ktorými vydané doklady podliehajú právnej úprave zákona o uznávaní odborných kvalifikácií. Došlo k odstráneniu nejednoznačnosti explicitným uvedením, že za doklad o vzdelaní sa považuje len ten, ktorý vydala vysoká alebo stredná škola, ktoré sú štátom uznané a taktiež iná vzdelávacia inštitúcia, ktorá je podľa právnych predpisov príslušného štátu uznaná za oprávnenú poskytovať vzdelávanie. To znamená, že posudzovať na účely uznania sa bude len taký doklad, ktorý vydala škola alebo vzdelávacia ustanovizeň, ktorá je zaradená do zoznamu uznaných škôl, ktoré spravujú jednotlivé štáty a UNESCO. Uvedená terminológia vyplýva z Dohovoru o uznávaní kvalifikácií týkajúcich sa vysokoškolského vzdelávania v európskom regióne, ktorý bol prijatý 11. apríla 1997 v Lisabone.

Uznávanie dokladov

Systém automatického uznávania dokladov o vzdelaní sa vzťahuje na regulované povolania, pri ktorých dochádza ku koordinácii vzdelania a umožňuje automaticky uznať doklad o vzdelaní za rovnocenný s dokladom o vzdelaní vydaným v Slovenskej republike. Doklad o vysokoškolskom vzdelaní tretieho stupňa nadobudnutý v členskom štáte na vysokej škole uznanej členským štátom uzná Ministerstvo školstva SR automaticky. Pri uznávaní dokladu o vzdelaní na výkon príslušného zdravotníckeho povolania vydaného v treťom štáte sa postupuje podľa § 10 zákona o uznávaní odborných kvalifikácií. Uvedené ustanovenie upravuje tzv. všeobecný systém uznávania dokladov o vzdelaní.

Podľa novej úpravy sa všeobecný systém uznávania dokladov o vzdelaní vzťahuje na regulované povolania, pri ktorých nedochádza ku koordinácii vzdelania a umožňuje po porovnaní obsahu a rozsahu vzdelania, ktoré sa vyžaduje na výkon regulovaného povolania, uznať doklad o vzdelaní za rovnocenný s dokladom o vzdelaní vydaným v Slovenskej republike.

Nanovo došlo k úprave ustanovenia § 11 o uznávaní vysokoškolského vzdelania prvého stupňa a upravený bol aj postup uznávania vysokoškolského vzdelania druhého stupňa do ust. § 11a zákona.

Uznanie vysokoškolského vzdelania I. stupňa

Kvalifikačné predpoklady na výkon regulovaného povolania, pri ktorom sa vyžaduje vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa, žiadateľ spĺňa vtedy, ak je

držiteľom vysokoškolského diplomu, ktorý potvrdzuje, že (1) žiadateľ absolvoval vzdelávanie vyžadované na výkon príslušného povolania v štáte pôvodu a (2) po porovnaní obsahu a rozsahu absolvovaného vzdelávania žiadateľa je aspoň rovnocenné obsahu a rozsahu vzdelávania, ktoré sa vyžaduje v Slovenskej republike. Kvalifikačný predpoklad vysokoškolského vzdelania žiadateľ spĺňa aj vtedy, ak (1) vykonával regulované povolanie v pracovnom pomere alebo v obdobnom pracovnom vzťahu počas dvoch rokov v priebehu predchádzajúcich desiatich rokov v členskom štáte, ktorý nereguluje prístup k výkonu tohto povolania, (2) je držiteľom vysokoškolského diplomu podľa § 2 písm. h) prvého bodu vydaného v štáte, ktorý obsah tohto absolvovaného vzdelávania nereguluje, a (3) po porovnaní obsahu a rozsahu absolvovaného vzdelávania žiadateľa je aspoň rovnocenné obsahu a rozsahu vzdelávania, ktoré sa vyžaduje v Slovenskej republike a potvrdzuje, že žiadateľ je pripravený na výkon príslušného regulovaného povolania.

Uznanie vysokoškolského vzdelania II. stupňa

Pokiaľ sa na výkon regulovaného povolania vyžaduje vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa, bude žiadateľ spĺňať stanovené kvalifikačné predpoklady vtedy, ak je držiteľom vysokoškolského diplomu o vysokoškolskom vzdelaní druhého stupňa, ktorý potvrdzuje, že (1) žiadateľ absolvoval vzdelávanie vyžadované na výkon príslušného povolania v štáte pôvodu a (2) po porovnaní obsahu a rozsahu absolvovaného vzdelávania žiadateľa je aspoň rovnocenné obsahu a rozsahu vzdelávania, ktoré sa vyžaduje v Slovenskej republike.

Kvalifikačné predpoklady vysokoškolského vzdelania druhého stupňa na regulované povolanie sú splnené aj vtedy, ak (1) žiadateľ vykonával regulované povolanie v pracovnom pomere alebo v obdobnom pracovnom vzťahu počas dvoch rokov v priebehu predchádzajúcich desiatich rokov v členskom štáte, ktorý nereguluje prístup k výkonu tohto povolania, (2) je držiteľom vysokoškolského diplomu vydaného v štáte, ktorý obsah tohto absolvovaného vzdelávania nereguluje, a (3) po porovnaní obsahu a rozsahu absolvovaného vzdelávania žiadateľa je aspoň rovnocenné obsahu a rozsahu vzdelávania, ktoré sa vyžaduje v Slovenskej republike a potvrdzuje, že žiadateľ je pripravený na výkon príslušného regulovaného povolania.

Kompenzačné mechanizmy

Zmenami v ust. § 19 a § 20 došlo k spresneniu a jasnému vymedzeniu podmienok ukladania kompenzačných mechanizmov, ktoré predstavujú náhradné opatrenia v prípadoch, keď príslušný orgán zistí, že žiadateľ spĺňa kvalifikačné predpoklady v štáte pôvodu, ale nespĺňa všetky kvalifikačné predpoklady, ktoré podmieňujú prístup k regulovanému povolaniu v Slovenskej republike. Kompenzačný mechanizmus je opatrenie, ktorého účelom je doplnenie chýbajúceho vzdelania alebo odbornej prípravy alebo odstránenie podstatných rozdielov vo vzdelaní alebo v odbornej príprave. Kompenzačný mechanizmus sa vykonáva vo forme (1) adaptačného obdobia v dĺžke najviac tri roky, ak právne predpisy Slovenskej republiky upravujúce podmienky výkonu príslušného regulovaného povolania takéto adaptačné obdobie umožňujú, alebo (2) rozdielovej skúšky.

Novela upravila aj podmienky uznávania dokladov o úplnom stredoškolskom vzdelaní, vyššom odbornom vzdelaní či strednom odbornom vzdelaní.

Novela zákona o hlásení pobytu občanov

Dňa 16. mája 2013 bola v Národnej rade Slovenskej republike schválená novela zákona č. 253/1998 Z. z. o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registri obyvateľov Slovenskej republiky (ďalej len „zákon o registri občanov“).

Povinnosť hlásenia pobytu v zahraničí

Novela zavádza povinnosť občana Slovenskej republiky (ďalej len „občan“), ktorý má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, ohlásiť ohlasovni, teda obci v mieste trvalého pobytu, že sa bude viac ako 90 dní zdržiavať mimo územia Slovenskej republiky. Pritom je povinný nahlásiť dobu a miesto pobytu v zahraničí. V súčasnom znení ustanovenia § 9 zákona o registri obyvateľov nie je ohlásenie pobytu v zahraničí výslovne označené za povinnosť. Z uvedeného dôvodu nebolo zrejmé, či ide o povinnosť a či v prípade jej nesplnenia hrozí občanovi postih za priestupok v zmysle ustanovenia § 46 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch.

Nakoľko novela už výslovne definuje ohlásenie pobytu v zahraničí ako povinnosť, po účinnosti novely bude občanovi pri nesplnení uvedenej povinnosti hroziť pokuta do výšky 33 Eur. Z dôvodu nesúhlasu časti verejnosti s uvedeným ustanovením bola podaná výzva prezidentovi Slovenskej republiky, aby novelu nepodpísal, ale vrátil na opätovné prerokovanie do Národnej rady Slovenskej republiky. Dôvodom podania výzvy bolo, že uloženie uvedenej povinnosti nie je nevyhnutné a uloženie pokuty za porušenie predmetnej povinnosti je podľa predkladateľov výzvy nesprávne a neopodstatnené.

Vrátenie novely prezidentom

Prezident dňa 7. júna 2013 novelu vrátil Národnej rade SR. Vo svojom rozhodnutí o vrátení zákona zo 16. mája 2013, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 253/1998 Z. z. o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registri obyvateľov Slovenskej republiky (ďalej len „rozhodnutie“) uviedol zmeny, s ktorými ju navrhuje schváliť. Ako z rozhodnutia vyplýva, podľa prezidenta môže mať ohlásenie pobytu občana v zahraničí na dobu dlhšiu ako 90 dní pozitívny vplyv na ochranu niektorých jeho práv najmä v prípade, ak sa niektoré písomnosti považujú zo zákona za doručené bez ohľadu na skutočnosť, či boli prevzaté, resp. či sa o ich doručení adresát dozvedel.

Register fyzických osôb

Ďalšou zmenou je zavedenie nového registra verejnej správy – registra fyzických osôb. Údaje o občanoch a cudzincoch sa v súčasnej dobe vedú v registri obyvateľov. Register obyvateľov obsahuje údaje o (1) občanoch s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, (2) občanoch, ktorí nemajú trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, (3) cudzincoch s pobytom na území Slovenskej republiky a (4) cudzincoch s udeleným azylom na území Slovenskej republiky. Register obyvateľov bude zachovaný aj po novele, súbežne s ním však bude zavedený aj register fyzických osôb. Register fyzických osôb bude obsahovať údaje o osobách v rozsahu, v akom sa vedú v registri občanov, avšak bude navyše obsahovať aj údaje o cudzincoch bez pobytu na území Slovenskej republiky.

Správcom registra fyzických osôb bude Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“). Údaje z registra fyzických osôb sa budú poskytovať orgánom štátnej správy, súdom, obciam a vyšším územným celkom a iným orgánom verejnej moci, zdravotným poisťovniam, fyzickým osobám a právnickým osobám, ak im bola zverená pôsobnosť v oblasti verejnej správy, a tiež iným členským štátom Európskej únie alebo tretím štátom, ak tak ustanovuje medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná. Register fyzických osôb by mal zbaviť občanov povinnosti opakovane predkladať doklady o svojich údajoch. Svoje údaje budú občania predkladať orgánu verejnej správy len raz, prostredníctvom registra fyzických osôb sa jeho údaje dostanú do ďalších informačných systémov verejnej správy.

Údaje o fyzických osobách vedené v registri sa budú považovať za úplné a zodpovedajúce skutočnosti, kým nebude preukázaný opak. Rozsah údajov, ktoré budú vedené v registri a prístup do registra upravuje doplnené ustanovenie § 23a. Register fyzických osôb bude zavedený odo dňa 1. januára 2014.

Centrálna ohlasovňa

Novela s účinnosťou odo dňa 1. januára 2014 zavedie centrálnu ohlasovňu. Pôjde o informačný systém verejnej správy, prostredníctvom ktorého bude občan hlásiť pobyt a žiadať potvrdenie o pobyte ohlasovňu, ktorá je pripojená na centrálnu ohlasovňu. Zoznam ohlasovní, ktoré budú pripojené na centrálnu ohlasovňu, zverejní ministerstvo na svojom webovom sídle a na ústrednom portáli verejnej správy. Občan bude pri hlásení pobytu povinný vyplniť elektronický formulár a podpísať ho zaručeným elektronickým podpisom. Následne mu bude potvrdenie pobytu doručené poštou. Prostredníctvom centrálnej ohlasovne bude môcť občan dať aj súhlas na pobyt inej osobe vo svojej nehnuteľnosti.

Nahlásenie trvalého pobytu maloletým

Podľa súčasnej právnej úpravy môžu osoby staršie ako 15 rokov sami nahlásiť zmenu trvalého bydliska, čo po novom nebude možné. Po novele bude za osoby mladšie ako 18 rokov môcť nahlásiť zmenu trvalého bydliska len zákonný zástupca alebo opatrovník. Uvedená povinnosť sa nebude vzťahovať na osoby, ktoré nadobudli spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu na základe rozhodnutia súdu pred dosiahnutím 18 rokov veku. Dôvodom zvýšenia hranice veku dieťaťa bola skutočnosť, že poberanie prídavku na dieťa sa viaže na trvalý pobyt a je nežiaduce, aby neplnoletá osoba mohla sama zmeniť trvalý pobyt.

Zrušenie trvalého pobytu

Doplnené ustanovenie § 7 ods. 2 výslovne ustanovuje, aké doklady musia byť priložené k návrhu na zrušenie trvalého pobytu vlastníkom nehnuteľnosti osobe, ktorá nemá k nehnuteľnosti užívacie právo. Vlastník nehnuteľnosti bude musieť ohlasovni predložiť (1) právoplatné rozhodnutie súdu o rozvode manželstva, (2) dohodu o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov alebo právoplatné rozhodnutie súdu o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov, (3) rozhodnutie súdu o nariadení predbežného opatrenia, alebo (4) dohodu o zrušení alebo obmedzení užívacieho práva alebo právoplatné rozhodnutie súdu o zrušení alebo obmedzení užívacieho práva. Predloženie uvedených dokladov umožní pracovníkom ohlasovní skúmať užívacie právo osôb voči ktorým smeruje návrh na zrušenie pobytu. Novela súčasne upravuje, že zrušiť prechodný pobyt na návrh vlastníka nehnuteľnosti bude možné aj pred uplynutím doby ohlásenia prechodného pobytu.

Hlásenie trvalého pobytu splnomocnenou osobou

Novým znením ustanovenia § 4 ods. 4 zákona o registri zavedie novela možnosť hlásenia trvalého pobytu občanov aj splnomocnenou osobou na základe splnomocnenia s osvedčeným podpisom splnomocniteľa. Súčasná právna úprava umožňuje hlásiť trvalý pobyt prostredníctvom splnomocnenej osoby len zdravotne postihnutým osobám.

Pripravuje sa v NR SR – zrušenie výmenných lístkov od lekára

Návrh novely zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti (ďalej len „zákon o zdravotnej starostlivosti“) bol do Národnej rady Slovenskej republiky doručený dňa 31. mája 2013. Cieľom navrhovanej právnej úpravy je oslobodiť pacientov od povinnosti získať písomné odporúčanie od všeobecného lekára (ďalej len „výmenný lístok“) pred vyšetrením u odborného lekára – špecialistu. Novela by po schválení v Národnej rade Slovenskej republiky mala nadobudnúť účinnosť dňom jej vyhlásenia.

Zavedenie výmenných lístkov

Tzv. výmenné lístky boli do právneho poriadku Slovenskej republiky zavedené

v roku 2008 z dôvodu, aby nedochádzalo k zneužívaniu zdravotnej starostlivosti u lekárov špecialistov. Pri zavedení výmenných lístkov boli ustanovené aj výnimky pre návštevu u gynekológa a stomatológa. Pred návštevou uvedených lekárov špecialistov nebolo potrebné navštíviť všeobecného lekára a nechať si vyhotoviť výmenný lístok. Výnimka sa neskôr rozšírila aj na psychiatrov a očných lekárov. Dňa 1. apríla 2011 boli výmenné lístky zrušené.

Opätovné zavedenie výmenných lístkov

Opätovne boli výmenné lístky zavedené zákonom č. 41/2013 Z. z. s účinnosťou od 1. apríla 2013. V súčasnej dobe je pacient pred návštevou lekára špecialistu povinný navštíviť všeobecného lekára, ktorý mu vystaví výmenný lístok. Bez výmenného lístku by lekár špecialista nemal pacienta vyšetriť. Do výmenného lístku všeobecný lekár uvedie (1) osobné údaje pacienta, (2) údaje príslušnej zdravotnej poisťovne, (3) údaje poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, (4) stručný opis aktuálneho zdravotného stavu, (5) predbežné stanovenie choroby vrátane jej kódu, (6) rozsah a cieľ odporúčaného vyšetrenia a (7) odôvodnenie odporúčania. Pacient môže navštíviť lekára špecialistu až s výmenným lístkom od všeobecného lekára.

Výmenné lístky nie sú potrebné (1) na návštevu u psychiatra, kožného lekára a očného lekára, ak ide o predpísanie okuliarov, (2) na každé ďalšie súvisiace poskytnutie špecializovanej zdravotnej starostlivosti, ktoré následne určí lekár špecialista, (3) do 24 hodín od vzniku úrazu alebo inej náhlej zmeny zdravotného stavu, (4) v prípade dispenzarizácie, teda sledovania zdravotného stavu osoby, keď sa predpokladá zhoršovanie zdravotného stavu a (5) v prípade ochranného ambulantného liečenia.

V súčasnej dobe prebieha diskusia ohľadom účelnosti výmenných lístkov. Pre výmenné lístky svedčí skutočnosť, že pred vyšetrením u lekára špecialistu vyšetrí pacienta všeobecný lekár, ktorý vie posúdiť, s akou odbornosťou lekár špecialista najlepšie vyšetrí pacienta a bude môcť dať lekárovi špecialistovi odporúčanie k ďalšiemu vyšetreniu. Súčasne sa zníži počet pacientov čakajúcich u lekára špecialistu. Odporcovia výmenných lístkov namietajú zbytočné zaťažovanie pacienta, ktorý si napríklad ide k špecialistovi iba dať predpísať lieky, respektíve ide na opakované vyšetrenie.

Zrušenie výmenných lístkov

Navrhovaná novela vypustením odseku 5 a 6 v § 8 zákona o zdravotnej starostlivosti by opätovne zrušila výmenné lístky. Navrhovaným novým znením ustanovenia § 8 ods. 4 druhej vety by sa odporúčanie ošetrujúceho lekára ponechalo len ako dobrovoľné. Pacient by nebol povinný ísť pred vyšetrením u lekára špecialistu k svojmu všeobecnému lekárovi. Ak by však pacient považoval návštevu všeobecného lekára za potrebnú, všeobecný lekár by mu vystavil odporúčanie, ktorého súčasťou by bol výpis zo zdravotnej dokumentácie, rozsah a cieľ odporúčaného vyšetrenia a odôvodnenie odporúčania.

ČARNOGURSKÝ | ULC
LAW FIRM

Bratislava - Slovensko
Tvarožkova 5, P.O. Box 21
814 99 Bratislava, Slovensko
Tel.: +421-2-5720 1717
Fax: +421-2-5720 1777
Skype: ulcbratislava
E-mail: office@ulclegal.com

Brescia - Taliansko
Via Val Giudicarie 4
251 23 Brescia, Taliansko
Tel.: +39-030-221 932 33
Fax: +39-030-221 932 02
Skype: ulcbrescia
E-mail: brescia@ulclegal.com

Kyjev - Ukrajina
172 Gorkogo St., Suite 1316
031 50 Kyjev, Ukrajina
Tel.: +380-44-361 30 21
Fax: N/A
Skype: ulckyiv
E-mail: kyiv@ulclegal.com

www.ulclegal.com

Informácie uvedené v bulletine Čarnogurský ULC PRO BONO nie sú poskytovaním právnych rád. Nemožno z neho odvodzovať žiadne práva a povinnosti. Materiál obsiahnutý v tomto dokumente je informatívnej povahy a aplikácia vyššie uvedených informácií bude vždy špecifická v závislosti od konkrétnych okolností prípadu. Z uvedených dôvodov pri konkrétnych právnych riešeniach preto vždy odporúčame konzultácie. I keď je bulletin Čarnogurský ULC PRO BONO zostavovaný s maximálnou starostlivosťou, advokátska kancelária Čarnogurský ULC nepreberá zodpovednosť za prípadné chyby či nepresnosti, ani za akékoľvek škody vzniknuté z aktivít konaných na základe informácií uvedených v tomto dokumente.

Obsah bulletinu Čarnogurský ULC PRO BONO nie je možné využívať pre účely zisku, ponúkať svojim klientom ako svoj vlastný alebo publikovať bez predchádzajúceho písomného súhlasu spoločnosti Čarnogurský ULC s.r.o. V prípade záujmu o ďalšie informácie alebo o poskytnutie individuálneho poradenstva či konzultácií nás neváhajte kontaktovať.

V prípade, že naďalej nechcete byť adresátom tejto služby, kontaktujte nás na e-mailovej adrese probono@ulclegal.com. Ďakujeme.

V prípade akýchkoľvek otázok kontaktujte, prosím, JUDr. Paulínu Ondrášikovú: ondrasikova@ulclegal.com alebo Mgr. Tomáša Škrinára: skrinar@ulclegal.com.

© Čarnogurský ULC, 2013